

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Ісайчева К.К., Каплаушенко А.Г., Самелюк Ю.Г.</i> ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	134
<i>Козиряцька С.А.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	135
<i>Кришталь В.М.</i> ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	138
<i>Крісанова Н.В., Іванченко Д.Г., Рудько Н.П., Черчесова О.Ю.</i> ЗМІНА ПІДХОДІВ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКІСНОЇ УСПІШНОСТІ З ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА» ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ	139
<i>Крупей К.С., Деген А.С., Кравченко Г.В.</i> ЖАНР ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОТРИМАННЯ СТУДЕНТАМИ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО Й АСИНХРОННОГО НАВЧАННЯ	140
<i>Кулакова О.М.</i> ДИСТАНЦІЙНЕ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	142
<i>Мазулін О.В.</i> САМОСТІЙНА РОБОТА ФАРМАЦЕВТІВ-ІНТЕРНІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ» В УМОВАХ ON-LINE НАВЧАННЯ	143
<i>Масік Н.П.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ СТАРШИХ КУРСІВ	144
<i>Пилипенко В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС	145
<i>Рогова А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ В МЕДИЦИНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	146
<i>Самойленко О.В., Малахова В.В.</i> СТВОРЕННЯ СПРИЯТЛИВОГО МІКРОКЛІМАТУ В ГРУПІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	149
<i>Сепетий Д.П.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ФІЛОСОФІЇ СВІДОМОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ PhD В МЕДИЧНИХ ЗВО	150
<i>Сидоренко О.В., Денисенко О.М.</i> ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ І ПРОБЛЕМИ	151
<i>Соляненко О.Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	154
<i>Соляник О.В.</i> СИТУАЦІЙНО-РОЛЬОВА ГРА У ВИВЧЕННІ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	155
<i>Стиця Н.В., Школова О.П.</i> ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК ТЕРАПІЯ	156
<i>Ткач А.В.</i> ДЕРЖАВНА МОВА – МОВА ФАХОВОГО СПІЛКУВАННЯ	157
<i>Точиліна Т.М., Точилін А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ МЕДИЧНОЇ ТА БІО-ЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	158
<i>Уварова О.О.</i> ВИБІРКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА «ІМІДЖ ЛІКАРЯ»: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКЛАДАННЯ	159

Отже, в умовах постійної воєнної загрози, структурного оновлення та системної модернізації національної політики, забезпечення синергії освітнього процесу, як чинника формування людського потенціалу нації та розвитку наукових досліджень, для України важливим є усвідомлення важливості формування професійних компетенцій медичних працівників та формування людського інноваційного потенціалу, науковотехнологічного забезпечення структурної перебудови та розвитку економіки на нових засадах в галузі медичної освіти.

Список використаних джерел

1. Резолюція Всеукраїнської науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні». Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., том II, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р. - с. 246.

2. Орел-Халік Ю.В., Кришталь В.М. Науково-дослідна діяльність як форма розвитку професійної компетентності студентів. Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у XXI столітті: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції: (18-19 березня 2016 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2016. – 136 с.

3. The role of Civil Society Organisations in 2050 and beyond, March 2021. URL: https://en.unesco.org/system/files/the_role_of_csos_in_2050_and_beyond.pdf.

4. Світовий Економічний Форум назвав топ-10 навичок майбутнього. URL: <https://osvitoria.media/news/svitovuj-ekonomichnyj-forum-nazvav-top-10-navychok-majbutnogo/> (дата звернення: 24.11.2022).

5. Орел-Халік Ю.В., Кришталь В.М. формування професійної компетентності майбутніх лікарів у вищому навчальному закладі. Тенденції розвитку психології та педагогіки: матеріали міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, Україна, 6-7 листопада, 2015). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2015. – 140с.

6. Валевський О.Л. Роль культури у формуванні національної консолідації в сучасних умовах. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., том II, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р. - с. 246.

ЗМІНА ПІДХОДІВ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКА ЯКІСНОЇ УСПІШНОСТІ З ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ» У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА» ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Крісанова Наталія Вікторівна,

канд. біол. наук, доцент,

Іванченко Дмитро Григорович,

д-р фарм. наук, доцент,

Рудько Наталія Петрівна,

канд. біол. наук, ст. викладач,

Черчесова Олександра Юріївна,

канд. фарм. наук, ст. викладач,

Запорізький державний медичний університет

Для викладачів будь-якої навчальної дисципліни важливо досягти кінцевих цілей навчання, які визначають за результатами якісної успішності студентів. Питання підготовки висококваліфікованих кадрів має першочергове значення незалежно від того, чи викладається дисципліна природничо-наукового циклу у 1-3 роки навчання, чи це дисципліна, що визначає вузьку професійну діяльність майбутнього фахівця в галузі медицини. В умовах існуючої змішаної форми навчального процесу в медичних закладах вищої освіти, коли відсоток дистанційної форми викладання дисциплін дуже великий (це стосується, перш за все, дисциплін 1-2 років навчання на медичному факультеті), обов'язково виникають питання: як зберегти високим показник якісної успішності студентів? Як підвищити мотивацію студентів у вивченні дуже складних питань, які наведені у дисципліні «Біологічна хімія», але ці питання є дуже корисними для розуміння майбутнім лікарем клінічних проблем пацієнтів?

Колектив кафедри біологічної хімії ЗДМУ чітко розуміє, враховуючи особливості проведення навчального процесу дистанційно, що назріла потреба у проведенні інтерактивних лекцій з біологічної хімії, які включають можливість дискусії, використання відеоматеріалів, мозковий штурм, мотиваційне мовлення. Сучасні інформаційні технології справді допомагають

викладачеві використовувати у плані проведення лекції відеоматеріали, виділити час на мотиваційну мову. Але створити умови для дискусії, провести мозковий штурм – ці дії вимагають від лектора високої компетентності з питань, що викладаються, чіткого тимчасового планування лекції, вміння швидко реагувати на можливі та несподівані проблеми, які можуть з'явитися протягом лекції. Нажаль, в існуючій робочій програмі дисципліни «Біологічна хімія» на лекції відведено тільки 32 академічні години. І це занадто мало часу, щоб викласти, використовуючи інтерактивні лекції, величезну кількість новітніх наукових фактів щодо досліджень біохімії людини та біохімії мікроорганізмів, що викликають розвиток захворювань. Крім цього, постійно існує дилема: у лекційному матеріалі висвітлювати фундаментальні питання предмета чи акцентувати виклад навчального матеріалу, базуючись на останніх світових досягненнях біохімічних досліджень? На жаль, рівень базової підготовки студентів з органічної хімії, з інших дисциплін природничо-наукового циклу залишає бажати кращого, тому у вирішенні цього питання доводиться шукати «золоту» середину.

Проведення практичних занять з біологічної хімії в умовах дистанційної форми навчального процесу також має свої особливості і відмінності в порівнянні з навчальною роботою в режимі off-line. Наразі гостро стоїть проблема якості інтернет-зв'язку, проблема забезпечення електроенергією (наслідки агресії Росії), що впливає на якість навчального процесу. Тому в цих умовах головна мета для викладачів – це створення таких завдань для самостійної роботи студентів, які забезпечують мотиваційний настрій студентів на набуття знань, спонукають до роботи з результатами сучасних наукових досягнень з питання, що вивчається, а результати роботи дають студенту самозадоволення. Викладачі кафедри біохімії ЗДМУ активно застосовують при створенні таких завдань програмний набір інструментів Microsoft 365 [1] (таких як SharePoint, Stream, Forms, OneNote та інші). В цих завданнях не тільки створення умов для візуалізації надскладних біохімічних процесів, молекулярних механізмів їх регуляції з метою полегшення засвоєння навчального матеріалу. Викладачі приділяють велику увагу на створення ситуаційних задач, які містять інформацію про застосування різноманітних біохімічних показників крові, сечі, інших біологічних рідин в діагностиці патологічних станів. При цьому акцентується не тільки те, як змінюється біохімічний показник при розвитку патологічного стану, завдання перевіряє місце утворення цього показника в організмі людини, знання про метаболічні шляхи, які з ним пов'язані, про можливі фактори впливу на механізм утворення цього показника. Якщо студент вміє вирішувати такі завдання, то ми розуміємо, що одна зі складових рис майбутнього фахівця у галузі медицини вже сформована.

Список використаних джерел

1. Іванькова Н. А. Алгоритм формування групового та персонального навчального середовища засобами структурування освітнього простору університету на базі сервісів MS Office365 та MS Teams / Н. А. Іванькова, О. А. Рижов, О. І. Андросов // Open educational e-environment of modern University. – 2020. – № 9. – С. 26-40.

ЖАНР ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОТРИМАННЯ СТУДЕНТАМИ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО Й АСИНХРОННОГО НАВЧАННЯ

*Крупей Кристина Сергіївна,
к. біол. н., ст. викладач,*

Деген Анна Сергіївна, асистент,

*Кравченко Гліб Володимирович, студент 3-го курсу,
кафедра мікробіології, вірусології та імунології,
Запорізький державний медичний університет*

До основних видів навчальних занять (лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації) в умовах дистанційної освіти особливої актуальності набули відеолекції та відеоролики, де викладач демонструє техніки відтворення певних лабораторних досліджень. Ці види навчальних занять мають низку переваг у порівнянні з традиційними формами навчання: по-перше, студент має постійний доступ до матеріалу та можливість завантаження / багаторазового перегляду / зупинки відео для осмислення сприйнятої інформації, по-друге, перегляд відеолекції не обмежується зоровим сприйняттям, оскільки водночас глядач прослуховує усне мовлення лектора. Проте ефективне засвоєння студентами навчального матеріалу та його розуміння залежить не тільки від педагогічної майстерності й вправного володіння викладачем невербальними засобами спілкування, але й від якості відеоконтенту. Створення наочних та